

Nur Mesleğinin Rükünü : İhlâs Risâlesi

Abdullah Bey: “Bazen olmadık zamanlarda ortaya çıkan ve hizmetlerimize doğrudan zarar veren kini, öfkeyi, tarafgirliklerin doğurduğu soğuklukları kardeşler arasında nasıl öldürebiliriz?”

İçtikçe içtiğimiz, doyamadığımız ve başkalarına da ulaştırmakla mükellef olduğumuz safi ve tatlı pınar suyunun bazen neden sıradan kırılganlıklarla, sürtüşmelerle, münakaşalarla ve ihtilâflarla bulanmasına izin verdiğimiz anlamak mümkün değildir! Sebep olarak dönüp dolaşıp tekrar şeytana geliyoruz. Ve demek bizimle her hal ve her şartta şeytanın uğraştığını ve başa da geçtiğini titreyerek görüyoruz. Şeytanın bizlere sûret-i hak tarafından gelmesi de en dehşetli handikabımızı oluşturmaktadır. Çünkü başka taraftan yutmuyoruz. Demek, bize sokulmak ve hayırlı amellerimizi iptal ettirmek isteyen şeytan, hak görüntüsüyle geliyor ve bizi fesada uğrattırıyor.

Üstad Bedüzzaman Hazretleri İhlâs Risâlesine başlarken, mühim bir uyarı yapıyor: “Bu Lem’a lâakal her on beş günde bir defa okunmalı” diyor. Kendimizi sorgulamaya buradan başlayalım: Okuyor muyuz?

Okumayınca uygulama da olmuyor veya uygulamada aksamalar görülüyor. İhlâsta aksamalar olunca, bu, hizmetimize ve amelimize doğrudan yansıyor. Adâvet ve husûmet de bu boşluktan fırsat bulup kalbimize sokuluyor ve yerleşiyor. Ondan sonra bizler, ne acıdır ki, Üstad Hazretlerinin idealindeki “Muhabbet fedâileri” değil, şeytanın hain emelindeki “Adâvet ve husûmet fedâileri” durumuna düşüyoruz.

Üstad Hazretleri İhlâs Risâlesinin Birinci Düsturunda halkın beğenisiyle hakkın beğenisini mukayese ediyor. Buna göre, hareket noktamız ya halkın beğenisi olacaktır, ya da hakkın beğenisi. Halkın beğenisini esas alırsak orada adâvetin ve husûmetin bulunması olağan bir şeydir. Bundan şikâyet etmemize gerek yoktur.

Hakkın beğenisini esas aldığımızda ise, buraya adâvet ve husûmet girmemelidir. Çünkü burada hakem Hak’tır, yargıç Hak’tır, yaratıcı Hak’tır, sorgu sahibi Hak’tır,

rıza sahibi Hak'tır. O'nun rızası ise birbirimizi itham etmekte, suçlamakta ve gıyaben mahkûm etmekte değil; affetmekte, bağışlamakta, sineye çekmekte, Allah'a havale etmekte ve uhuvveti bozucu tavırlardan uzaklaşmaktadır. Eğer bunun tersini yapıyorsak orada ihlâs, yani Hakk'ın rızasını kazanma endişesini arayabilir miyiz?

İhlâs Risâlesinin İkinci Düsturunda Üstad Bedüzzaman Hazretleri, hizmet-i Kur'âniyede bulunan kardeşlerimizi tenkid etmemeyi ve onların üstünde fazilet satıcısı durumuna düşerek onların gıpta damarını tahrik etmemeyi ısrarla ve bir prensip çerçevesinde işliyor.

Bu düsturun aksine olarak; eğer birbirimizi tenkid ediyorsak, eğer birbirimizin fazîletini yetersiz görüp kendi fazîletimizi öne sürüyorsak, onların gıpta damarını tahrik etmiş oluruz. Burada ise adâvet ve husûmet yol bulup kalbimize girer. Bir yerde tenkid varsa, fazîlet satıcılığı varsa, orada adâvet, haset, husûmet, fitne...vs. de vardır. Olmasın dersek, tenkîdden ve fazîlet satıcılığından vazgeçmemiz gerekecektir. Vazgeçmiyorsak, adâvetten ve husûmetten boşuna ne diye şikâyet ediyoruz? Boşuna ne diye yoruluyoruz? Boşuna ne diye barış bekliyoruz? Boşuna ne diye cemaatin huzurunu bozuyoruz? Boşuna ne diye kendimizi aldatıyoruz? İkinci Düsturu tersine işlettikten sonra? Ne diye? Ne diye? Ne diye?

İhlâs Risâlesinin Üçüncü Düsturunda Üstad Bedüzzaman Hazretleri, bütün kuvvetimizi ihlâsta ve hakta bilmemiz gerektiğini bildiriyor. Bu düstura göre, kardeşlerimizin nefislerini şerefte, makamda, halkın beğenisinde, hattâ maddî menfaat gibi nefsimizin hoşuna gidecek şeylerde nefsimize tercih etmeliyiz.

Aksi olursa, yani kendi nefsimizi şerefte, makamda, halkın beğenisinde veya maddî menfaatlerde tercih edersek orada adâvet başlar, husûmet başlar, kin başlar, fitne başlar, fesât başlar. Kendi nefsimizi tercih etmemizin normal ve tabii sonucu budur çünkü. O zaman da bütün bunlardan şikâyet etmeye hakkımız olmaz. Kardeşler arasında neden husûmet var? Neden adâvet var? Neden barış gerçekleşmiyor?...vs. Sorularının hepsi boşlukta kalır. Bütün barış çabaları sonuçsuz kalmaya mahkûm olur. Çünkü Üçüncü Düstur tersine işletilmektedir. Bu durumda, ne provokatör arayalım ne de başka bir şey! Dert bizim kendi içimizde, derman da kendi içimizdedir. Görünen diğer sebepler boştur!

İhlâs Risâlesi'nin Dördüncü Düsturunda Üstad Bedüzzaman Hazretleri, nefsimize kabul ettirmek açısından en zor prensipleri vaz ediyor. Buna göre kardeşlerimizin meziyetlerini şahıslarımızda göreceğiz, fazîletlerini ve üstünlüklerini kendimizde

bileceğiz ve kardeşlerimizin şerefleriyle övüneceğiz.

Biz ise kendi kişisel beğenilerimizi öylesine ön plâna çıkarıyoruz ki, bu prensip neredeyse mâlâyutak kalıyor. Yani hatırsız nefsimizin yanımızdaki hatırından dolayı bu prensibi tersine işletiyoruz ve bu prensibin uygulanırlığını ortadan kaldırıyoruz. İşte düşmanlık da, adâvet de, husûmet de buradan sonra sökün edip geliyor. Biz muhabbete liyakat göstermeyince, adâvet, husûmet, ihtilâf ve ikilik bir İlâhî tokat olarak geliyor. Kaynaşma ve kardeşlik sünnetini böylece rafa kaldırmış oluyoruz. Şüphesiz bunun âhiretteki vebali ve günahı başkadır!

Bizim bu düsturda tersine işlettiğimiz bir prensip de, “fena fi’l-ihvan” prensibidir. Eğer sırf bu prensibi işletsek, emin olun aramızda hiçbir dert, hiçbir iddia, hiçbir tartışma, hiçbir nizâ, hiçbir münâkaşa, hiçbir husûmet, hiçbir kin, hiçbir garaz, hiçbir nefret ve hiçbir fitne kalmayacak! Çünkü zaten kardeşimizde fena olmuşuz! Bunun gereği olarak kardeşimizin meziyetini meziyetimiz saymışız, kardeşimizin kusurunu ve hatasını da kusurumuz ve hatâmız bilmişiz. Tefânî sırrı budur! Bediüzzaman Hazretleri tefani sırrını şöyle açıklıyor: “Birbirinde fâni olmaktır. Yani, kendi hissiyât-ı nefsanîyesini unutup, kardeşlerinin meziyat ve hissiyatıyla fikren yaşamaktır.” 1 Burada eleştirmek ve suçlamak yoktur. Eleştirmek ve suçlamak olmayınca fitrî olarak adâvet de olmayacaktır, husûmet de olmayacaktır, kin de olmayacaktır, garaz da olmayacaktır! Çünkü şeytan fırsat bulup kardeşler arasına giremeyecektir!

Oysa bu sırrı tersine işlettiğimizde, yani ya yalnız nefsimizle fânî olduğumuzda, ya da yalnız sevdiğimiz ve tercih ettiğimiz kardeşlerimizle fânî olduğumuzda, diğer bir grup kardeş dışarıda kalmaktadır! Ne var ki buna da hakkımız ve haddimiz bulunmamaktadır. Bir grup kardeşi dışarıda bırakmayı ihlâs prensipleri ile izah etmek mümkün değildir.

Dışarıda bıraktığımız bu bir kısım kardeşlere karşı tefânî sırrını işletmemekteyiz. İşte burada da kin ve garaz, adâvet ve husûmet, nefret ve ihtilâf yol bulup girebilmektedir.

Burada Üstad Hazretleri kesin bir dil ile şu uyarıyı yapıyor: “Evet, yol iki görünüyor: Cadde-i Kübrâ-yı Kur’âniye olan şu mesleğimizden şimdi ayrılanlar, bize düşman olan dinsizlik kuvvetine bilmeyerek yardım etmek ihtimâli var. İnşâallah Risâle-i Nur yoluyla Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyan’ın daire-i Kudsiyesine girenler, daima nura, ihlâsa, imana kuvvet verecekler ve öyle çukurlara sukut etmeyeceklerdir.” 2

Ve Bediüzzaman’ın, İhlâs Risâlesindeki can alıcı uyarısı: “Evet, Risâle-i Nur

şakirtlerinin kalbi, aklı, ruhu böyle aşağı, zararlı, süflî şeylere tenezzül etmez. Fakat herkeste nefis-i emmâre bulunur. Bazı da hissiyat-ı nefsiye damarlara ilişir, bir derece hükmünü kalb, akıl ve ruhun rağmına olarak icra eder. Sizlerin kalb ve ruh ve aklınızı itham etmem. Risâle-i Nur'un verdiği tesire binaen itimad ediyorum. Fakat nefis ve hevâ ve his ve vehim bazen aldatıyorlar. Onun için bazen şiddetli ikaz olunuyorsunuz. Bu şiddet, nefis ve hevâ ve his ve vehme bakıyor; ihtiyatlı davranınız." 3

Neticede insanız; melek değiliz. İnsanız, ama imtihandayız! İhtiyatlı davranmak ve ihlâsı ve uhuvveti hiçbir şeye feda etmemek mesleğimizin rüknüdür, özüdür, esasıdır! Nefsimizdeki ukdeleri aşmak için İhlâs Risâlesini sık sık okumaya ve uhuvvete zarar vermeden her işimizde İhlâs Risâlesini hakem kılmaya çok ihtiyacımız vardır.

Dipnotlar:

- 1- İhlâs Risâlesi: 166.
- 2- Lem'alar, s. 163-167.
- 3- İhlâs Risâlesi: 170.